

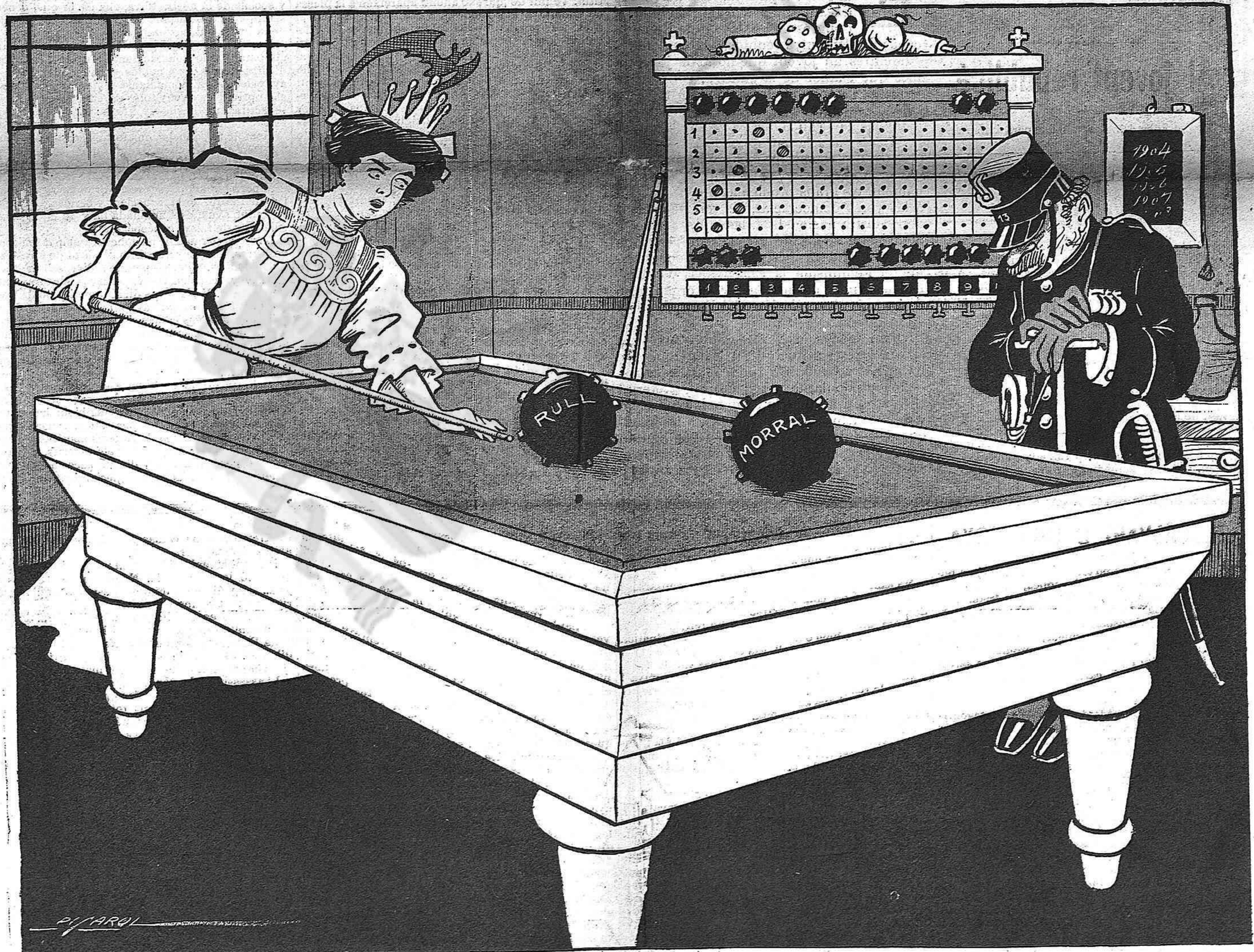
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

La jugada del día

-¡Ayay!... ¿Ahónt es el mingo?

PASSA ja las fronteres de lo lícit y entra en el terreno de lo repugnant la comèdia que 'ls titulats liberals están representant á las Corts. A la quènta aquesta gent se figura que aquí no tenim memoria y que impunement se pot enganyar al país, pregónant un amor á la llibertat que sól existeix en els seus llabis.

Els amparadors del dret de manifestació! Els enemis de les lleys excepcionals! Els guardians de les conquestas de la democracia!..

Ni en Montero Ríos, ni en Moret ni'l mateix Canalejas tenen dret á parlarne d'aquestas coses. Que diguin, si volen ser sincers, que desitjan ocupar el poder; que va ja semblants llarch el dejuni á que els hòs condannat en Maura; pero que no vinguin á pintarnos la cigonya deramant llàgrimas de coco-driol y erigint-sen en defensors d'unas llibertats y d'uns drets que mil vegadas desde'l poder han es-carnit y trepitjat.

Bella y eloquient es la paraula, pero més eloquents son els fets.

'ls fets ens diuhen que després de la tragedia portuguesa del primer de Febrer que costà la vida al rey y al seu primogénit; després d'un període d'agitació tremenda durant el qual tothom, sense trabas de cap mena, ha dit lo que ha volgut; després d'havernos donat casi com proclamada la república, á Portugal s'han celebrat eleccions de diputats y 'ls votos republicans no han aparegut per enllach.

La nova Càmara—diu una nota oficiosa de Lisboa—se compondrà de 62 regeneradors, 59 progressistes, 17 independents, 2 nacionalistes, 5 republicans y 3 FRANQUISTAS.

De poch se n'hi ha anat com els partidaris de 'n Franco, el vensut y odiat dictador, no portan al Congrés tants diputats com els republicans...

Cert que hi ha hagut violències gubernamentals y tirs y morts; pero tan sols cinc diputats republicans, vuit ó deu setmanas després del drama del Arsenal y quan ja se'n havia presentat á la República trucant, amable y serena, á las portes del Gobern?...

El fet es brutal y aplanador, pero enclou una gran ensenyansa...

PIP-PAP

Al jovent republicá

Os aneu á juntar, amichs, pera imposarvos de la tasca redemptora, y fareu alegria, viventa y humana la vella festa religiosa de la Pasqua Florida. Quin goig poguer recicar la nostra CAMPANA DE GRACIA per la festa de la joventut republicana, y tocar deseguida á somatent pera enardir més als esperits il·luyadors! Perque'l vostre Congrés, amichs, serà un alsament.

Ja en el ser joves no més els qui s'ajuntan, hi ha una promesa de renovació. La colectivitat republicana s'ha esbossinat, y la vostra convocatoria ho demosta sense cap mena de dupte. El partit no segueix funcionant integrament. Vosaltres, els joves, deixeu als vells pèra discutir tots sols, no la part de la tasca que us pertocaria com á joves, sino la tasca completa del republicanisme. Com á valents, com á joves, us poseu devant pera l'obra magna que 'ls altres no han sabut fer. Haveu compresa que la vostra hora es arribada, y que'l partit republicà s'mor consumir vergonyosament per la propia esterilitat; se mor reclamant ab la bocà desentenduda de vell invàlit devant de la nació servil, embrutida per la ignorància y la miseria. Els redemptors haveu de ser vosaltres. Dels vells conspiradors y revolucionaris, homes de sacrifici, dignes de perpetua admiració, ja no n'quedan. Donaren serenament vidas y bens per la

llibertat y la justicia, però no varen fer res més. Els qui havian d'edificar no'n van saber. La història de l'acció republicana s'ha trencat d'ensà que'ls republicans varen tenir el govern de la nació. Vosaltres l'heu de seguir. ¡Veyeu si n'és de trascendent el vostre Congrés!

Rebutjeu als vells, que pendreu com á auxiliars els que hi vulguin venir—y es la vostra decisió una prometència de que aneu per bon camí, fora de las roderas enfangadas, corrent camps á través trobant ardidament las dresseras que espantan als jays. Sempre, sempre vosaltres, els joves, haveu anat devant de las renovacions socials, y si hem de conseguirla pera la nostra terra, ara heu de guiar. No'n feu cap cas de lo que remuguin els que's quedan endarrera; si no us podeu seguir, es que son inutils. Y no'n planyeu pas, que'ls vells que'ns quedan s'han malmete la herència sagrada dels avis. Se varen infectar del poder, y han volgut figurar y manar; han anat á las Corts y als Ajuntaments se'hse pensar en fer res pera'l poble; moltes vegadas sense'ls vots del poble; profanant y prostituint la funció d'electe del poble, que no té d'acceptar qui no se'n sapiga servir, qui no hi tingui de fer res.

Vosaltres, joves, dibeu ja ab la vostra crida que val més homes sense funció, que funció sense homes. La funció us la fareu, no ab'l Estat sino ab el poble. Y 'ls directors, que ja no dirigeixen res, es-carnits de trascànt pel que ja no's someten á una direcció qu'és una usurració ridícula, se'n haurán d'anar á casa á cuidarse l'etern encadernament, y acabarán de fer nosa. No'n planyeu, perque no s'ho mereixen, y els que s'ho mereixin, ben contents se sacrificaran per la redempció del poble.

Els redemptors sou vosaltres, amichs; vosaltres sols. Aneu á refer la història de la nostra liberació. La CAMPANA DE GRACIA, qu'es sempre la mateixa, que no'ha brandat mai per cap Te Deum, replica ale-grova per la Pasqua Florida de la Joventut Republicana. Feu la senyal, y tocará á somatent.

EL CONGRÉS DE JOVENTUTS REPUBLICANAS Y LA CRISIS DEL PARTIT

En mitj de las tenebres que rodejan al partit republicà, es una nota fortificant, un potent raig de llum, el Congrés de las Joventuts Republicanas de Catalunya reunides á Barcelona.

Mentreus un jovent que no té de joventut més que l'amor de la gatzara, convoca no ja al bon poble de Madrid sinó al barri de las injurias,—fugint de l'Elocuencia austera per entussiasmar-se ab la verborrea, y renegant de la Virtut per' aclamar als que sòls poden representar el matonisme, las Joventuts Catalanes se preparan á discutir, reposada y sereñament, els grans problemes que preocapan á las veras democracias, las reivindicacions de la nostra nacionalitat, las grossas trascendentals qüestions de carácter universal, la Pau y la Guerra dels pobles, el Cooperativisme, el Feminisme, la Ensenyansa y el Trabajo, els drets de la Regió y la organisiació de las més altas relacions del Estat ab ella y ab la Iglesia.

Quan menys las nostras Joventuts, baix la direcció espiritual d'en Salmerón, que ha aymat á Catalunya sobre totes las cosas, —fins la popularitat y la jefatura— preferint el respecte á l'adhesió d'un poble conscient y d'una democracia capacitada, á las veleïtats dels entussiasmes inconsistents, haurán donat una gran llissó a n' aquells que convocan mitins pera insultar a n' el Azcárate, y

organisan manifestacions com las de la ermilla d'en Maura y 'ls pantalons de quadros d'en La Cierva, en calitat de grrans protestas revolucionarias...

Nosaltres n'esperem molt de la obra positiva y cultural que farà el Congrés de las Joventuts Republicanas Catalanas. En ell no hi florirán, segurament, el personalisme ni l'esperit de kàbila, la intolerancia ab sas rencunias y escàndols—causa de la perdicio del partit republicà y de la fonda crisis de la democracia espanyola.

Nostre desitj es que sigui aquest Congrés el bon arbre, baix quin frondós brancatge hi trobin frescor y repòs els desesperats de la generació actual, impostent pera'l triomf, —els pobres vells— y puguen recullir els joves, els que, més afortunats que nosaltres, prossegueixin la tasca interrompuda, la bella flor de la esperanza y el fruyt regalat del Ideal.

Emili Junoy

Obra sólida

HEM de confessar que la major part de vegadas, casi sempre, els partits se forman del mateix modo que's forman las multituds. Un home puja dalt d'una taula en mitj de la plassa pública; els que s'escauen á passar y veuen aquell home que s'enfila damunt d'una taula, s'aturan; passan altres, s'aturan al costat dels aturats y ja forman grup; l'home de dalt de la taula fa un energich moviment de cap pera tirar els cabells enrera, aixeca 'ls dos brassos ensenyant el dors de las mans als congregats y, preveient discurs, els del grup fan un mitj cercle disposats á escoltar; l'orador parla, el grup s'engruixie y ja forma cercle compacte; tota la gent que passa s'atura y aquell cercle s'aixampla; els que ara s'hi paran ja no senten res, pero s'hi paran; la plassa s'omplèa; els del extrém ja ni saben perque estan allí parats; allò ja no es un grup; es una multitud. Venint de qui sab ahont! apareixen á la plassa de Catalunya uns homes, un d'ells enlairant ab el bastó un drap de virolats colors; els que se'n adonan els segueixen, algun d'ells un xich distanciat; quan son á Canaletas ja resulta allò una manifestació; manifestació de què? no se sab ni cal saberlo perque la gent s'hi enganxi y la fassi imponent; ja no es un escamot d'homes passejant una senyera; es una multitud. Un home s'empipa d'esser disciplinat y sent desitjos d'exigir disciplina a uns altres; á la primera ocasió llença un crit vigorós de rebeldia, de vegadas no es res més qu' un xiscle desafinat, pero una ó altra cosa fa que la que 'l senten girin la cara y's fixin ab el cridaner ó xislador; els eterns descontents, els que no capint res no se someten á res, s'ajuntan al rebelat; aquest els predica una idea vella, tan vella que dita per uns llabis nous ja sembla nova, y prenen aquella idea per un programa y donant al desentonayre honors de cap devant s'hi adhereixen una porció d'homes anònims y un' altre porció de noms sense home. Y ja tenim un partit.

Pero fetas aixís, multituds y partits resultan xocas; las multituds es desfan desseguida que's retira l'home de la tauleta ó que apareix un sabre de guardia civil; els partits es disolen tan aviat com el cridaner pert la veu. Y ni la manifestació imponen ni'l partit improvisat deixa rastre.

Las Joventuts Republicanas van á ensayar aranous procediments y nosaltres tenim fe en aquestas Joventuts perque ho son de fets y no de nom, perque tenen l'entussiasme al cervell y no als nervis, perque 's proposan obra seria y no fer olla, perque 's procediments que van á ensayar son els únics qu' poden donar fruyt, perque son tot acció y l'obra resultarà feconda. Ajuntarán ideas, no inconsciencies. Al congrés de Joventuts Republicanas es'dis-

posan á portarri la inteligencias més vigorosas els fruyts de sas serenes reflexions, y el resultat d'una obra profundament meditada, serenament discutida y exactament compresa, ha de resultar forzosament feconda si després saben defensala ab generositat y arduidesa tota la joventut republicana.

Tota la joventut, no solzament aquesta benemerita joventut que parla, escriu, organisa y dedica la activitat assombrosa de la seva inteligençia á la causa de la República, sino tota aquella altra nombrósima joventut que escolta, llegeix, comenta y pot enrobustir a la seva acció vigorosa l'obra ben fonamentada de la joventut intelectual. Així es de l'única manera que podrà nàixer un partit fort y sà, ben enmotllat als temps actuals, ab orientacions encertades, ben aconsejat per l'experience, ben dirigit per la convicció y ben obéit per l'energia.

Davant del dolorós espectacle que donan els vells partits republicans s'axeca com una consoladora esperança aquest Congrés de Joventuts Republicanas. Fixem-hi els ulls amòrosos, anem-hi ab voluntat ben disposta; si l'obra que'n resulta es seria, si s'hi veu esperit de germanor y desitj de sacrifici, serà per tota la joventut catalana ben meditada primer, y com a lògica conseqüència ben acullida després. Si tornessin á fer un partit d'hommes, resultaría trabaill nèrdut. Femlo d'ideas y posem-hi tota la nostra fe fundament republicana, tota la nostra energia generosament desinteressada y tota la nostra voluntat fermament dirigida.

JEPH. DE JESPUZ

Sobre'l nostre Congrés

Fes indispensable que la nostra Joventut s'orienti y que s'orienti dreturerament, á fi de que ella, que si bé ha d'anar sempre á l'avanguarda, no pugui semblar may que pren actius facciosos, deya el jove diputat per Sant Feliu, D. Laureá Miró, en el Centre Republicà Autonomista del Districte seté.

Oh si! Una Joventut orientada, potser fora millor dir seriosa—y perdoneume, amichs—heus' aquí lo que'n manca. Perque una Joventut—diguem-ho sense modestia—ja la tenim, per sort nostra.

La tentim... Migrada, inconscient de la seva forsa, potser y tot incapacitada, pero... la tenim. Ella es la que dona vida y forsa á tots els organismes politichs y socials de la nostra terra, ella es la que, generosa sempre, ha aparijat son nom; en fructidor empelt, al de la lluita que sostenim.

La tentim... «Joventut Catalunya» es la que fa pensar y parlar, ab paraules de coneixement y d'elogi, als homes d'altras terres que, nobles caballers del Ideal, fan avuy de la seva ploma llansa poderosa pera defensar als oprimits... «Avuy tots els catalans son joves...»—escribia un d'ells—y afegia: «...y de la joventut es el triomf.»

Hom de fer, donchs, una forta y concreta joventut, dintre d'aquesta altra joventut que—segons els nostres amables apòstoles—constitueix Catalunya dintre de las terras ibèrics.

Y pera fer això, es precís orientarla, com deya l'amich Miró, ferla conscient y seriosa. La nostra Joventut, avuy, está aplanada baix un munt de ridicules y de falsas concepcions.

La meva paraula d' nacionalista no pot tenir, pera nosaltres, companys, accents d'odi ni de forasteria... Puch, donchs, y dech—perque á dirvose'l m' hi obliga la meva conciencia—exposarlos sincerament el meu pensar. Y aixís vos dich, repetintme: la nostra joventut està aplanada avuy baix un munt de ridicules y de falsas concepcions de lo que ha de constituir la seva tasca. Sois per una falsa concepció de lo que sou y de lo que representeu, es possible que s'hi hagi pogut considerar com á tasca patriòtica, gayrebé unica, exclusiva, el ballar sardanas (ja veieu si soch sincer: jo soch del Ampurdà); sois per un fals coneixement de nosaltres, mateixos, ha estat possible la formació d'aquest ambient irrespirable de chauvinisme, fomentat per tota una insana literatura y per la verborrea de ridiculs apòstols.

Precisa, donchs, asserir els esperits, fer conscient els entussiasmes y dirigir encertadament las inteligencias de tots, pero especialment de la joven

nia tremolar á las camas y agafantse per las parets arribà al menjador.

Damunt la taula hi havia un paquet de plata. Poch era això lo que volia... No obstant senti certa alegria... Aquell munt de diners espicava qu' ell estaria un quant temps á terra.

D'entant entant ho acostumava á fer... Precisament sempre que's deixava el bigotí.

La Enriqueta's va conmoure d'un fort desitj de libertat. Va posarla la mantellina y sorti de casa ab el ferm propòsit de no tornarli mai més.

L'assessinat de son pare, el crim d'aquella nit contra la vida d'un indefens pàrdal, l'omplí d'un horror vers ell, que durant tot el matí rondant á la ventura, d'esma, no's pogué lliurar de les més negatives idees. Si, si! N'estava convencuda. Son pare debia ser un lladre de camíral; un assassí d'ofici, y s'esparronà pensant ab el patibul que tant de dejorn li esperava.

Aquell dia no va dinar. Caminava com un ombrà en pena y creyà á cada moment que la gent la seyalava ab els dits.

A entrada de fosch, va girar-se un vent, qu' arrenava las fullas, fent xilar els fils dels telèfons...

La pobre noya no sabia qu' era morta. La casa s'omplí de gent. Totas las donas del veïnat la compadijan, encare que pensaven qu' era millor qu' hagués fugit d'aquest món de penes.

A la mateixa hora qu' ella agonitzava, son pare feya fer per forsa l'últim badall á un amich seu que'n las lleys l'havien condemnat á mort. Era la filla del butx!

ESPATECH

EL CALVARI D'UNA NOYA

Il Enriqueta no tenia encare relacions, pujava trista y melancólica, com una flor d'hivernacle, dintre una casa freda hont la rialla s'hi glassava com si hi hagués sin mals esperits.

La pobre noya no tenia amigas, ni podia ferse ab el veïnat, desitjava ser gran, pèra prometre's y casar-se. Pensava en l'amor, com si fos la única salvació, després del llach calvari d'una aborrissa adol-escència.

Com qui seria el marit?

Y la Enriqueta recordant el tipo dels protagonistas de les novelas per entregas que llegia, dibuxava dintre'l seu cor la fesomia d'ell... Ell...

No'n volgué més d'il·lusio, de somnis y de cas-tells en l'aire pera quan fora casada ab ell... Viurian tots dos en un piset bonich, bonich, empaperat de nou y ab sol á la galeria...

La bona noya s'havia fet ja per endavant la distribució de las pessas. Aquí, el lit; aquí, l'armari, la calaixera, allà. Després el menjador ab el bufet, adornat ab uns jochs de tassas y copas que hi hauria que veure! Perque ella volia bufet. Això sí! Era l'única moble que demanaria! Ah! y un parayquer. Sobre tot un parayquer, mal que fos senzill, perque una casa ab parayquer, vaja, qu'és tot un'altra cosa!

Si, si! La seva casa seria tot al revés que la humida torreta ahont vivia de soltera. Són pare tenia un caràcter molt aixut. May deya res y, quan obría la boca, semblava talment que tingüés por. Mirava de rell: fugia de la gent y, quan sortia, se girava d'en-tant en tant, sobtadament, com si tingüés la deria de ser perseguit.

La Enriqueta, sense saber per qué, n'estava tota esferchida del seu pare.

¿Era un dolent que s' havia tornat bo?

tut, ja que aquesta es el nervi i l'eix de la nostra acció.

Y perque aquest es el seu primordial objectiu—dels altres fins no vull ocuparme'n ara—jo crech que constitueix una obra sanament patriòtica la del Congrés Català de la Juventut Republicana y que aquest ha d'esser mirat ab amor per tots els catalans, ab entusiasme pel nostre joventut liberal.

R. NOGUER COMES

BOLVAS

—Desde Paris cada dia
l' amo escriu als seus vassalls.
—Y sempre lo mateix: Quartos.
—Ay caramba! ¿Cóm ho sab?

—El clero no vol cultura?...
La seva oposició es lògica:
¡com que las ratas pinyadas
sóls poden sortir á las foscas!

En Tressols pren la escopeta,
afina la punteria,
dispara molt serio...

—¿Y qué?
—Pues res: l'arma li ha fet figura.

—Don Prudencio se 'n va á América.
—¿Y no se sab per qué hi marxa?
—Jo suposo que deu ser
perque á n' ell le da la gana.

KIKIRIKI

¡Passiho bé, Sr. Ossorio!

El procés Rull, si no resol la qüestió precisa que planteja, haurà servit pera treurer á la llum del dia l'incapacitat, ja coneguda de la nostra policia judicaria. El Sr. Ossorio, que com é governador civil, n' es director, va declarar qu' assumia ell las responsabilitats dels seus dependents; y darrera d' ell donchs se'n hauria d' anar el Sr. Tressols si creguésser á n' alguns diaris, com se n' ha Anat el Sr. Ramírez, alias *Memento*. Examinem les declaracions dels dos inspectors y del governador, que l' valen la pena.

El Sr. Ossorio, que s' fa responsable de la conducta de sos subordinats, explicá qu' ell no s' deixe ensarronar així com així; que desseguida va calar á n' en Rull y que el va pendrer pera posarlo sobre la mesa de disección, es á dir, que li anava fent l'autopsia sense que se'n adonés. Tot fentl l'autopsia li donava diners y li pagava el pis del carrer de la Cadena, abont s'hi carregaven bombas segons algú deya y s'ha repetit devant del tribunal. Aixó no es cert; pero el governador que guardava á n' en Rull sobre la mesa de disección, no se'n va enterar envianthi á algú. Com tampoch se va enterar de lo que feyan els Rulls á casa seva; ni d' ahont anavan, ni de lo que portaven; perque devia tenir per impossibile vigilarlos. Sembla que la célebre mesa de disección del Gobern Civil es una figura retòrica buyda; el Sr. Ossorio, al haverala de definir, digué qu' esperava que l's de la ronda d' en Rull el delatessin, y que si no hagués sigut per l'imminència de la divulgació á las Corts ó als diaris, á horas d' ara s'estaria esperant de la mateixa manera, convensut de que en Rull tira bombas, y deixantlo campar fins que la delació el fes caurer á la ratera.

De la declaració del Sr. Ramírez, alias *Memento*, ne sortí la ratificació de lo que va contar en Rull respecte del atentat d' Hostafrancs. Un home á soldada del govern, encarregat de la vigilancia, avisó telefònicamente que s' anava á fer un motí, y que s' apagavan els fanals. Al Gobern Civil, un inspector reb l'avís, y no n' fa cas. Envia un home á Hostafrancs pera que vegi com se tiroteja el carriuatge dels diputats y com ca mal ferit el Sr. Cambó. D' aixó se'n fa també responsable el Sr. Ossorio.

—Y el Sr. Tressols? Parla del procés, y diu que hi faltan processats; que darrera d' en Rull n' hi ha molts d' altres que no surten, y «gent molt alta» l' ha ajudat... Una declaració així per un agent de la policia dedicat especialment de vint y cinch anys ensa als anarquistas trasmuda tot el procés, que requereix prova immediata y ampliació de diligencias sumarials. Donchs, á l'Audiencia ningú en fa cas; el mateix acusador públic, que parla en nom del poble de Barcelona, se queda encantat com si hagués sentit la cosa més senzilla. Y té de ser després l'acusador privat, el Sr. Doval, qui demaná nova declaració del Sr. Tressols... Contan que l' inspector insinuá á unas quantas persones que l's protectors d' en Rull son *separatistes*. Sigui o no sigui així, la revelació ha fet forrolla y á Madrid l' han repetida, al Senat... —Ve la nova declaració, y res; com s' havia de suposar. El Sr. Tressols se pensa que hi ha algú més darrera d' en Rull, perque si ell tirava bombas avans, no las pot tirar de dins de la presó, y que hi ha gent rica; perque en Rull gastava molts diners... En demés, ell no pot senyalar á ningú, que si n' coneugués algun, ja fora á la presó... *Conveniència moral...*

Aquí la teniu la nostra policia, de la que s' fa responsable el Sr. Ossorio. Acusa davant d' un tribunal constitutit, y no té cap prova. ¿Quin descubriment de que s' tiran bombas estant en Rull pres? ¿Y lo dels diners? ¿Que l's hi ha contat els que treya qui sab d' ahont, ab la seva astucia desvergonyida? Si anéssim á preocuparnos de las fonts de que han rajat els diners y fins els capitals de molts barcelonins, el Sr. Tressols que porta tants anys á la polícia sab ben bé que no n' treuriám l' entrellat...

Aqueix es el sistema antiquissim, inquisitorial, ó si volen *inquisitiu*. Hem suprimit las *qüestions de torment*, aixó sí; pero, pel demés, no s' ha canviat gayore. Aneu á l'Audiencia y encare hi haurà moments que os portarán alguns centenars d' anys endarrera. Quan no hi ha prova objectiva, tot està en buscar la contradicció ó la confessió, qu' eximeix de

prova, segons creyan els proveïdors de la força y de la foguera. «Tenim al reu confessat.» *Habemus confitentem reum.* ¡Llestos! Encare á Montjuich se va dir.

MAGÍ PONS

Davant la qüestió

He sortit al camp. Me trobo a un lloc inefable. Tota la bellesa d'un panorama lluminós i magnífic entra dins mi. I és ara, rebujat de natura, que penso en Barcelona i en el terrible debat que s'hi desplega aquets dies. Tal volta jo, desde lluny, amaràt en la pureza d'una illa com la meva, puc jucar-ho millor que vosaltres, barcelonins. De totes maneres aneu a sentir l'expressió d'una ben sincera personalitat.

Cada vespre, llegint la sinistra ressenya dels periòdics, m'arriba com l'alè de foc d'una gran fornal. Però també m'arriba la bavarada fastigosa d'una clavaguera. Escolteu-me: al bell mig de Barcelona hi ha, descobert a l'aire, un fogar de corrupció. Aneu en compte, aneu en compte, que la ciutat perilla...

—Què m' deies tu, amic meu? ¿Que per res voldries esser jurat d'aquesta causa? Jo sí, voldria esser-ho! Perquè vet-aquí un cas de vera prova pera'l Jurats i pera l'institució que representen. De primer, ja molt abans de la causa, l'instint retardatari de certes multituds, segundades en aquet cas pel Govern, va dir-se: en els atentats per la dinamita, el Jurat és sospitós de flaquesa. El Jurat absol per por. La causa Picoret n'és un exemple. Doncs arrenquen al Jurat aquesta jurisdiacció.—Per fortuna, la protesta de l'esquerre va esser bastant forta pera impedir-ho. I aquí tenim el Jurat de Barcelona davant la més espinosa i difícil de les qüestions: «En Rull i els seus companys són culpables dels atentats? ¿Són, fins i tot, culpables d'estafa? Oh, ni una prova encara, ni una prova!

Ah, el Jurat no estarà somès a la coacció dels anarquistes, de les venjances ocultes. Tot l'anarquisme en massa protesta contra la conducta inoblidable i vil dels acusats. No hi ha perill de que, per una acció de menaces, *sien absolts els culpables...* Però, contesteu-me tots, les mans sobre'l pit: ¿no obra en aquets moments sobre'l Jurat de Barcelona una coacció més forta i de més deplorables conseqüències, la coacció de tota una multitud, de tota una opinió, ja feta, de tot un prejudici, una coacció que *podria portar la condemna d'innocents?* Penseu que un nombre infinit d'espactadors, atrets al revulsiu espectacle per la farum de la sang vessada i de la sang que encara's vessarà, acut á la Sala del judici no pera convencè-s personalment de l'innocència o culpabilitat dels reus; sinó pera confirmar la fe propia, absoluta, en que aqueix home de nom ja sinistre, en Rull, és un dels terribles assassins de la Ciutat i de que la seva sang serà un holocauste de desagravis a la divinitat irritada dels homes, que demana sang...

Poques vegades la psicologia de les multituds tindrà una més bella ocasió d'esser observada que en aquesta; és la bestia humana que's desferma.—Però vosaltres, Jurats, que no sou multitud, sabreu susstraure's a tot prejudici. Perquè sou homes, i sentiu tota la vostra digníssima condició de ciutadans la noble investidura de la vostra representació, ont hi ha, delegada, la majestat suprema del poble i l'arbitratge de les justicies populars. Vosaltres no anireu, com la multitud, a escorollar entre les mil declaracions d'acusats i testimonis indicis forçosos de culpa, com un catòlic cerca en l'observació de les coses i en l'estudi de les filosofies una confirmació forçada de la seva fe; sinó que anireu amb el cor net de tot prejudici en favor o en contra, sense mirar pels acusats ni pel poble que cerca víctimes. I sabreu que, sia quin sia'l vostre veredicte, el Jurat, l'institució, està per sobre tot, i que, ja absoluix, ja condemneu, nosaltres, ciutadans, abaixarem el cap calladament. Si condemneu, creureu que la veritat s'és feta llum en les vostres conciències, sense por a represàlies de pura fantasia; si absoueu, ho creureu també, i admirarem també'l coratge de la vostra decisió, que no ha temut a la pressió del poble, ni a l'ira de les turbes, ni a n'questa bella musa, per tants pocs estimada: l'impopularitat...

Tots ho sabem. L'etern regressisme aprofita contra les institucions democràtiques tota ocasió. I el Jurat (com aquet sufragi directe avui mortalment ferit a Espanya, quan començava a aclimatar-s'hi) és forta Sèu de democràcia. Recordem que aleshores del cas Ravachol, en que'l Jurat de París (justíssimament, ja que l'acusat no havia produït cap víctima am les seves explosions) no volgué condemnar a mort, les granotes d'Isop criden: el Jurat ha tingut por! Recordem el nostre cas Picoret, de que tant justament parlà en el Congrés el digne diputat Sr. Salvatella. Tots els retardaris, confessats o inconscients, conscients o inconscients, deien: *Per Cap d'ells, en cambi, per respectuosos que diguin esser de la llei escrita, va alçar un clam contra'l prefaci de la sentència sobre'l crim del Carrer Major de Madrid, prefaci on se planyia que la ley no permetés castigar la suggestió dels delictes per l'ensenyança, i ont els gelosos del constitucionalisme varen veure una mena d'intrusió del poder judicial en el legislatiu, dels aplicadors de la llei sobre'l seu creadors de la llei mateixa que aquells devien exclusivament aplicar...*

Poble, poble que jo tant ardentment voldria veure digno de tu mateix: ¿Qui més que nosaltres, qui més que jo, serà entusiasta de la nostra Barcelona, creixent i fort, banyada de llum i de mar, perfumada de primavera, aliviant els cassals am tota la magnificència d'una obra d'art on l'artífex porta'l teu nom, Poble? En la creixença i en la pau d'aquesta Barcelona hi ha la garantia de la seva capacitat, de la seva conciència i de la seva futura autonomia, que ha de fer-ne una èmula de les velles metròpolis mediterrànies, pòrtic per on la cultura llevantina, mixta d'exòtic i patriarcal, penetra en l'occident de les cultures vives. Jo he cantat l'esplendor de la meva urb idealizada, jo he fantasiat una transfiguració gloria de ciutat, mentres

CONGRÉS CATALÀ DE LA JOVENTUT REPUBLICANA

DELEGATS DELS PARTITS

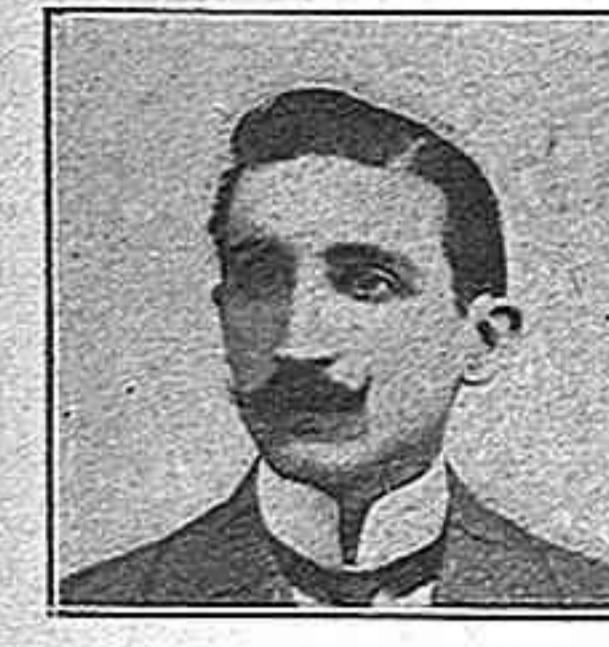
Evaristo Salat
Federal.

Manuel Vinagre
Federal.

Lluís Marassé
Federal.

Manuel Pagés
Nacionalista de la U. Catalanista

Carles Zanni
Nacionalista de la U. Catalanista

Eugení Xammar
Nacionalista de la U. Catalanista

Salvador Vallverdú¹
Unió republicana.

Francisco Layret
Unió republicana.

Joan A. Gutierrez
Unió republicana.

Ramón Noguer
Nacionalista republicana.

Eduard Micó
Unió republicana.

Albert Bastardas
Unió republicana.

Lluís Companys
Unió republicana.

E. Palma
Unió republicana.

Miquel Gaudier
Unió republicana.

Francisco Clement
Unió republicana.

Enrich Orobio
Unió republicana.

Manuel Tarragó
Unió republicana.

Aqueix es el sistema antiquissim, inquisitorial, ó si volen *inquisitiu*. Hem suprimit las *qüestions de torment*, aixó sí; pero, pel demés, no s' ha canviat gayore. Aneu á l'Audiencia y encare hi haurà moments que os portarán alguns centenars d' anys endarrera. Quan no hi ha prova objectiva, tot està en buscar la contradicció ó la confessió, qu' eximeix de

EL CONGRÉS CATALÀ
DE LA
JOVENTUT REPUBLICANA
BARCELONA
SE CELEBRARÀ Á BARCELONA
els días 18, 19 y 20 del present Abril

Els ponents y 'ls temes que 's discutirán

Amadeu Hurtado
— portada
Acció dels partits polítics.
— Omar
Gabriel Alomar
— tema religiós.
Aspecte social del problema religiós.
— Ivatella
Joaquim Salvatella
Organització del Estat.
— Zulueta
Lluís de Zulueta
L' ensenyansa y educación social.
— Marsá
Antoni Marsá
Relacions de l' Iglesia y l' Estat.
— Marquina
Eduard Marquina
Acció de la Joventut dintre del actual moviment y en especial de la liberal y republicana.
— Miró
Laureá Miró
Militarisme y antimilitarisme.
— a y Xiberta
Baldomero Tona Xiberta
Organització social del treball.
— Ruiz
Diego Ruiz
El feminism y la societat.
— alvo
Jesús Calvo
Legislació del treball.
— Gómez
Félix Gómez
La qüestió agrària.
— Lenté
Miquel Rente
Cooperativisme.
— i y Virgili
Antoni Rovira Virgili
Estudi crítich del moviment obrer contemporani.
— ez Serinà
Arnaud Martínez Serinà
El problema català.
— Soldevila
Manuel Soldevila
El Sufragi universal.
— a Anné (1)
Carlos García Anné (1)
Evolució y Revolució.

(1) No figura el seu retrat en aquestes planas per haver arribat tard al nostre poder.

CONGRÉS CATALÀ DE LA JOVENTUT REPUBLICANA

divagava abstreit en els passejos tardans dels diu mènages barcelonins, travessats de colles d'obrers sota's arbres immòbils a la calma del capvespre... Però més que la grandesa d'aquesta força material teva, Barcelona, estimo la grandesa de la teva força espiritual, de la teva nitidesa d'ànima, que ha de conservar blanca la vestidura marmòria del teu còs d'Atenea sense que l'atropell d'una injustícia pugui tacar-la mai. Montjuïc passà pera sempre més. Ara poden transcorrer els anys sense que'l temps ens porti un arrepentiment davant el nostre cor o una vergonya davant el món de fòra; sense que nosaltres, els incapços d'injusticia passionall, recordem que un dia varem rentar-nos les mans a la porta del pretori, davant les turbes avalotades. Ni una gota de sang damunt les mans nostres!

En el recó del carrión desolat, l'home sinistre espéra, val volta, el moment de la seva tasca vil. Aquest home! No és ja un heroe del mal, un d'aquells bojos que deixen la vida per una idea de destrucció. Es la bestia. Doncs bé: nosaltres hem de tenir el dret, com tenim ara, de parlar més fort que ningú contra ella, no ja contra'l mal de la seva obra, sinó contra la vilesa de la seva espiritualitat. Ni una espurna de la seva ànima ha de contaminar la nostra!

El cas Rull! Ah, no és la revelació implícita sobre les bombes lo que's despendrà de la culpabilitat d'aquest home, si's Jurats la reconeguessen; seria una cosa pitjor encara. Seria aquesta horrible evidència: la funció de la defensa pública del ciutadà, això que té per nom una paraula ont hauria de veure's-hi un reflecte, ja etimològic, de la ciutat, la paraula *policia*, pot estar encomanat a tals homes... Quan se deia, entre dents, *hi ha policia que posa bombes*, ningú hauria cregut que, després del policia Morales, pogués venir el policia Rull encara! I ningú creia, sobre tot, que la reticència, extranyament permesa, de certes declaracions, com la d'en Tressols, portés molts ciutadans a demanar-se ont acaba'l delinqüent, l'encobridor, i comença l'encaixatge de la repressió pública, el custodi de les pùbliques llibertats, el guardià de la vida de tots...

Els dies passen. L'hora del vostre judici s'acosta, ciutadans jurats. Am la vista sobre la Ciutat que vosaltres representeu i que s'estén allà defora grandiosa i esplendent; am la vista interior també sobre'l pervindre i l'història peral's quals aneu ara mateix, *en un moment etern*, a escriure'l vostre veredicte, ciutadans jurats, parlen!

I tu, semipèn enguera, empedernit inoportú, obre bé l'esperit al raig darrer del sol d'aquet dia i tornate'n a casa a vessar sobre'l homes, si pots fer-ho, com una abella la mel beguda en les flors, tota la llum beguda en aquest horabaixa miraculós...

GABRIEL ALOMAR

OBRIU, QUE VOLÉM ENTRAR!

Animant la plassa vella,
repareu l'alegre aixam
de rams de lloré y de palmas
que á la iglesia van fent cap,
mentres mil veus tendres cridan:
—Obriu, que volém entrar!

Davant de un cinematògrafo
la gent aturada està
demàinant ab impaciència
que acabi la secció aviat,
no faltant algú que crida:
—Obriu, que volém entrar!

A la porta de la sala
hont se reueix el Jurat
un poble frisós espera
del Judici el desenllás,
mentres murmura en veu baixa:
—Obriu, que volém entrar!

Dintre d' una presó estreta
fa molt temps que estan sufrint
ciutadans honrats y nobles
que no havent comès cap crím
cridan ab rahó que 'ls sobre:
—Obriu, que volém sortir!

A. S. MATRÁS

A la desesperada campanya que contra'l pressupost de cultura venen fent els elements reaccionaris de tota mena respon els democràtics radicals organitzant actes reveladors del entusiasme ab que Barcelona se disposa á amparar y dur á felis termes el regenerador projecte del nostre Ajuntament.

Dimarts, al teatre Modern de Gracia y baix la presidència del Sr. Corominas va celebrarse un nou meeting, continuació de la serie comensada, en el qual feren us de la paraula els Srs. Bastardas, Tona Xiberta, Salvatella y Hurtado.

Inútil dir, davant d'aquests noms, que 'ls enemicos de la llum varen sufrir una bona revolcada y que'l numerosos públic que omplia el local sortí decidit á posarse, *ara més que may*, al costat dels campions del pressupost de cultura.

Per sinceritat, la de *El Progreso*.

«Aqui—diu—se tergiversa todo para servir los más bastardos fines.»

A confessió de part...

Y anyadeix:

«Hasta las declaraciones de cuyo testimonio pueden dar fé centenares de personas.»

Com, per exemple, las de 'n Tressols.

Tota la gent que hi havia á l'Audiencia el dia del interrogatori del jefe de policia va sentirli dir qu'en Rull, en certa ocasió, li havia assegurat que 'ls diners pera'l atentats terroristas els facilitavan el duch de Solferino, el marqués de Mariano y el marqués de Santa Ana.

Donchs, la *Gaceta dels xinos*, faltant lerrouxesca-

ment á la veritat, té la... frescura—ella sabrá per qué—d' escamotjar el nom del marqués de Mariano, reproduint la declaració de 'n Tressols d'aquesta manera:

«Dijo que el dinero para los atentados lo facilitaban el duque de Solferino, el marqués de Santa Ana y don Eusebio Güell.»

Y què tal?

La confessió del *Progreso* resulta plenament comprobada.

«Aquí se tergiversa todo para servir los más bastardos intereses.»

«Aquí, com ja 'pot veure clarament, vol dir á casa de don Lacandro.

La Solidaritat, la Solidaritat verdadera, noble y desinteressada, va extenentse més y més cada dia. Vejin si s'ha extés que fins s'ha embarcat y ha arribat á las Canarias.

«En el teatre de la vila de La Laguna—din un telegrama enviat desde aquelles illes—acaba de celebrarse un meeting concurredissim.

«Tots els oradors han enrahonat en pró de l'autonomia, aconsellant la formació d'una Solidaritat regional.»

«Han sentit? Solidaritat regional.

S'ha de confessar que 'ls simpàtichs canaris no badan.

Per supuesto, que 'ls defensors del corcat y agònic centralisme no's descuidaran de fer corre que alló no son canaris, sinó mussols.

Ja 'ls ho dirán de missas el dia en que tots els que traballan y súan, canaris y mussols, mussols y canaris, determinin no deixarse explotar més y deixin netas de panis certas menjadoras.

—Tireu una canonada—deya un general.

—Senyor, la bala no hi arriba.

—Donchs... tireu dues.

Així ho ha fet l'amohinat bisbe Casafas ab ocasió del pressupost de cultura popular.

Desitjós d'entopir els propòsits del Ajuntament, publicitá Sa Eminència una pastoral que, entre nosaltres sigui dit, no va produir cap efecte.

Y convensut ell d'això, ¿quina te me'n ha pensat? Publicarne un'altra.

¡Pobre senyor Casafas!...

«Encare s'ha convensut de que pastorals de bisbe no arriban al cel... de la conciencia barcelonina?»

En Rull y 'l butxí ja 's coneixen.

L'altre demàt, á l'Audiencia, varen veure's.

«Serà aquesta la darrera entrevista de 'n Nicomedes Mendez y 'l sabater ex-confident?»

En Maura y en Moret s'han avingut pera fer votar aviat la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley de Jurisdiccions. La veritat es que tenim un govern que no ens el mereixem.

A Portugal han guanyat els monàrquics. Hi ha hagut cinqu morts, més de cent ferits y passa de cincents presos... Això, ¿qui ho diria? són unes eleccions.

Els republicans de Lisboa han sigut fusellats als col·legis electorals, perque tenian massa vots; pero, tan mateix, surten diputats els nostres correligionaris que representarán á la justicia y al ordre social contra 'ls facciosos del govern. Y si no, pregunteu al fill ó al pare d'un dels morts per la fosa pública.

Don Lacandro menja el duro pan de la emigración al Hotel Modern de París, abont paga 25 francs diaris ó sigan 5 duros, ab el 15 per cent del cambi.

Vein si ab 5 duros diaris pot ser gayre duro el p de l'emigració y menos quan aquests duros no 'ls paga Ell, sinó la suscripció oberta á la Casa del Pueblo per enviarli fondos ab las formes honorosas d'una capta política y ab la política financiera dels Vino-Aixa y demés captayres rrrevolucionaris.

Don Lacandro menja el duro pan de la emigración al Hotel Modern de París, abont paga 25 francs diaris ó sigan 5 duros, ab el 15 per cent del cambi.

Vein si ab 5 duros diaris pot ser gayre duro el p de l'emigració y menos quan aquests duros no 'ls paga Ell, sinó la suscripció oberta á la Casa del Pueblo per enviarli fondos ab las formes honorosas d'una capta política y ab la política financiera dels Vino-Aixa y demés captayres rrrevolucionaris.

—Tireu una canonada—deya un general.

—Senyor, la bala no hi arriba.

—Donchs... tireu dues.

Així ho ha fet l'amohinat bisbe Casafas ab ocasió del pressupost de cultura popular.

Desitjós d'entopir els propòsits del Ajuntament, publicitá Sa Eminència una pastoral que, entre nosaltres sigui dit, no va produir cap efecte.

Y convensut ell d'això, ¿quina te me'n ha pensat? Publicarne un'altra.

¡Pobre senyor Casafas!...

«Encare s'ha convensut de que pastorals de bisbe no arriban al cel... de la conciencia barcelonina?»

En Maura y en Moret s'han avingut pera fer votar aviat la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley de Jurisdiccions. La veritat es que tenim un govern que no ens el mereixem.

En Maura y en Moret s'han avingut pera fer votar aviat la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se farà sessió permanent. Y el govern farà treure la guillotina; es á dir farà aprobar la resolució donant per bastants discutits els articles que serán votats a paso de carga.

Donchs, hi haurà vot corporatiu, que deurém al Sr. Maura, com li devém la suspensió de les garantías constitucionals y 'l manteniment de la Lley d'Administració local al Congrés. Passat Pasqua tindrà dues horas mes de sessió diaria, y com que no n'hi haurà prou pera discutir els 340 articles que faltan avans de la tardor, se

jardinístich. Pero encare hi ha més; hi ha encare que si la Elvira té prou penetració y's troba sola á casa'm tirarà una flor de pésol, que vol dir: «Puji, que li franquejaré la porta.» M' ho dirá al compenetrar-se del significat del meu present, perque... aném á veure: ¿aquest no es el ram de la passió d'un home? Donchs els que van á portar el ram de la passió, qu' es lo que acostuman á dir? Aixó ho sab tothom. Acostumana á dir: «Obriu! Obriu que volén entrar.» Ella endevinara'l meu pensament y m' obrirà la porta del cor... ó la porta del pis, tan se val; ab la del pis ja m' acontentaria. (*Se sent obrir un balcó.*) Calla!... Ara obra'l balcó. (*Saluda ab el ram.*) Ja baixa'l cordillet!... ¡Oh, moments solemnis! (*Lligo'l pom al cap del cordill, besa algunes flors y'l ram des apareix enllaire.*) No m' he pogut contenir: tres petons... Un á la margarita, un á la rosa y un á la Maria Lluisa. (*Cau un test que s' esborra als seus peus.*) ¡Sota!... ¿Qu' es aixó?... Una flor ab el test y tot!... Si'm descuidava una mica. ¿Qui deu ser aquest bretol?... No pot ser que hagi sigut ella... ¡Vaya unes amoretes!... Veyá quina flor es?... ¡Oh joya! Es la flor que jo he dit, la flor de pésol... ¡Me diu que hi puji!... Pero... vés també, quina manera de dirhol!... Y aquí, lligada en aquest branquilló, hi ha una tarjeta... Aixó vol dir alguna cosa més... Veyá... ve yán. (*Llegint:*) «Lleó Llop. Professor de Jiu-jitsu. Professor de jiu-jitsu y m' diu que hi puji?... ¡No m' embolic! Si bé es cert que una flor no fa estudi, però demostrar lo digne de imitació que's fa l'exemple dels obrers de Mataró, unintse tots en un sol organisme societari y prescindint de móvils de la política, d' aqueixa senyora arcabota de totes las inmoralitats socials que avuy patim.

No's cansin y perseverin en sos propòsits els companys de Mataró, y tant de bo que la seva obra puga ser un altre mirall que poguem presentar á las demés poblacions de proletariat dormilega. Tent de las associacions obreras nostra millor y més poderosa arma de combat, es com únicament arribarémos a conseguir, en dia més proper del, qu' s'figura la burguesia, que deixin de repetirse cassos com el que he referit, per ell sol prou suficient pera enroir de vergonya á la societat en pes, si no fos que l'ènemic dels moderns feudals han fet endurir de tal manera aqueixa pell de la societat, que per res s' inmuta ni s' avergonyeix de res.

JOAQUÍN AYMAMI

SECCIO OBRERA

Els traballadors de Mataró

No fa pas més enllà de dues ó tres setmanas, donchs no tinch á la vista el número en que fou publicat l'article á què vaig á referirme, m' ocupava de les grans ventatjas que á tots els explotats proporciona'l sistema d'associació. Era a propósito del hermos exemple que acaban de donarnos els obrers agrícolas d'Itàlia, y al comentar-lo, excitava als jornalers del camp espanyols, en particular, y en general á tots els obrers de la Península, pera que, els que estan associats, tractessin conscientment, de induhir á sos companys esquiros pera que seguissen sus salvadoras petjades.

No sens una gran alegria, la alegria noble que inspira en els cors honrats la realisació de lo qu' es just y porta un fi de bondat, he sapigut que 'ls obrers de Mataró estan traballant activament pera constituir la federació local de societats obreras.

El nou organisme obrer se denominari «Solidaritat Obrera de Mataró», y naixerá á la vida societaria pera posar totes sus energies y tots els seus recursos al servei del ideal que tots perseguim: millorar la situació del oprimit.

Es clar que la seva finalitat es la de la emancipació completa, absoluta dels traballadors; però com que aquesta es obra de majors esforços, de aquells esforços que reclaman ser secundata simultàniament per tots els assalariats del món, ó al menos per una gran part d'ells en tots els països, la unió dels traballadors de Mataró tindrà el sentit práctich de per seguir la inmediata conquesta del millorament de las actuals condicions de traball, vencent ab tota valentia els obstacles que trobin en son camí, y que segurament no deixaran de posals hi a son pas els burgesos que 'ls tiranisan.

Aqueixos companys de Mataró mereixen nostre aplauso, com el de tota la humanitat que traballa y sufreix. Y encare mereixen més, molt més: mereixen lo qu' es ben seguir lograran aviat, y es, senzillament, el triomf, tart ó d' hora, però ferm de sus justíssimas aspiracions. Ho conseguiran, perque, al permaneixer units seran forts y sabran imposar á los explotadors la suprema ley de la raho y del dret.

Y si lo que está en camí de realisarse á Mataró, arriba á ser un fet en tota Espanya, es indubitable que aqueixa raho y aqueix dret no's veurán trepitjats ab la freqüència, ab la irritant impunitat, ab que diariamente ho estén veient, tenintros que mossegar els punys.

Ahir era en el mateix Mataró honl l'abús burges, feya de las sevas; darrerament á Igualada; y denàserá en un altre punt quasi-sol, dintre ó fora de Catalunya, honl els obrers, encesos d' indignació fins á vessar en sus entranyas la fel de tant temps, engullida de gota en gota, faran la manifestació pública de sus reclamacions desatases y despreciables; y aixó acudint ahont poden tenir lloc aqueixas manifestacions, perque la unió, es dir, la associació, els permet juntar sus energies pera presentar la batalla, en colectivitat, al capital y á la tirania.

Pero hi há llochs y ocasions en que's comet algo més dolorós, y que reclama un remey y una satisfacció més ràpids que aqueixas mateixas manifestacions, y aixó succeixen avuy, succeixen ahir y seguirà succeixen fins que tals horrors acabin de una vegada per sempre més, alii honl l' obrer se troba aislat, incapacitat pera presentar la lluita á sos butxins, ó bé honl las víctimas son las mares y las filles de aquests mateixos obrers, pobres car de donas destituida á ser trepitjada per la grapa brutal del sér inhumà que s' enriqueix ab sa sanch y ab sus llàgrimas, burlantse en l'ombra, quan no á la mateixa cara, de sus peticions de justicia.

Si, en cassos com aquests, en cassos de tanta crudeltat com el que ha succehit no fa molt temps en una fàbrica de càpsulas molt coneguda de Barcelona, honl las operarias, cansadas ja de sufrir sense que mai la seva veu fos escoltada ni sus súplicas ateses, van declararse en vaga.

Donchs bé, per aquest atreviment, que en concepció de sos burgesos implicava tal resolució, cinc de

las vaguistas foren tancadas á la presó, oberta sempre, com sabem massa, pera emparrar vidas illes de esclaus del capital.

El delicto que aqueixas obreras cometren pera ésser tancadas com fieras ó agafades com criminals, consistia en demanar á sos burgesos que despatxessin á la encarregada dels tallers, la qual resultava una perfecta ensuma-retrangas de sos amos.

Y aquests, pera evitar la desfeta del temporal que amenassava, prometeren complaire á las operarias. Més, quan tot quedà encalmat y las explotadas tornaren als tallers, que més que tallers podríam dirne ergastulars, perque tenen tota la semblanza de las presons dels esclaus en Roma, els burgesos se portaren en la forma de sempre, ribentse de sus promeses y conservant el lloch privilegiat per aquella especie de Nerón femella, causa de tot el conflicte.

Cassos com aquest podria citarne cent, mil, al correr de la ploma, y 'ls exposaré á medida que ho exigeixi la oportunitat; pero per avuy no cal insistir pera demostrar lo digne de imitació que's fa l'exemple dels obrers de Mataró, unitintse tots en un sol organisme societari y prescindint de móvils de la política, d' aqueixa senyora arcabota de totes las inmoralitats socials que avuy patim.

No's cansin y perseverin en sos propòsits els companys de Mataró, y tant de bo que la seva obra puga ser un altre mirall que poguem presentar á las demés poblacions de proletariat dormilega. Tent de las associacions obreras nostra millor y més poderosa arma de combat, es com únicament arribarémos a conseguir, en dia més proper del, qu' s'figura la burguesia, que deixin de repetirse cassos com el que he referit, per ell sol prou sufficient pera enroir de vergonya á la societat en pes, si no fos que l'ènemic dels moderns feudals han fet endurir de tal manera aqueixa pell de la societat, que per res s' inmuta ni s' avergonyeix de res.

N. BAS Y SOCIAS

Contemplant el retrato d' una amiga

Davant de ta figura, m' descubreixó. Ta bellesa m' alegra y me fascina.

Miro los ulls que 'm miran, y m' sedueixan ab una forsa gran. Si és tan hermosa!

Jo mo-soch pas fisiolech, pero opino qu' una obra tan perfecta sols es filla del amor verdader. La passió mártir sens dupte te donà vida y guapesa.

Deugu molt estimar la teva mare al seu company, ho diu bé la seva obra.

Una dona ab conciencia, ab cor sensible y tant guapa com tú, ta mare fora...

¡Gran y bell es l'amor! Pochs el veneran.

Tots som débils, ingratis y mitj salvajes, no més fem mal, no 'ns comprenden, som totos, pero paguem ben cars nostres defectes...

¡Gran y bell es l'amor! Deu no l' inspira.

No es divina sa essència; es sólo humana.

Si Deu regis als cors, nostra ventura

fora igual que la teva, gran, inmensa... porque sabs estimar. Maca y senzilla, et un cas exemplar en el seu gènero,

una nota brillant, encisadora...

¡Visca la juventut, qu' es nostra ditxa!

Quan tu arrogant persona els anys marceixin;

quan d' avuy ja no 't quedi ni un sol rasgo de tu guapesa; quan vella tronollis

pera caure al abism d' ignorat fondo...

no plorarás, ni sentirás tristesa

per ta dissolt, perque la missió noble

ja hauras complert de sobras. Hermosíssima

per la terra trenta anys, tots els teus passos

elogiosts y admirats; mare modelo

de fills ben aixerits y ben hermosos

y dona de conducta irreprovable,

d' enteniment seré, modesta y instruïda.

¡Gran y bell es l'amor! Jo sempre'l canto.

Son traball m' enamora per la forsa,

la bondat y bellesa que desplega...

y tú és l' Amor. Salut y llarga vida.

ANDRESITO

ONSTITUEIX una de las notas mènors grates de la vista del procés Rull y companyia la aficiencia de sénioras qu' en cada sessió s' ha vingut observant.

La proverbial tafaneria de la dona queda posada de rellieu ab aquest fet deplorable.

La que no queda tan ben patentizada es la tensió dels seus sentiments.

**

Per cert que encare no he vist que cap diari d'aquests que dirigien la opinió y ilustran al poble, hagi formulat contra la presencia del *bello sexo* en la sala del crim de l'Audiencia la més insignificant protesta.

¿Es que 'ls sembla bé que las sénioras s' avisen á concorrer á semblants actes?

¿Es que no gosan dir que ho reproban per por de perdre mitja dotzena de suscripcions?

Curiós aparellament.

El bisbe combat á sanch y á foch el pressupost de cultura.

Y *El Progreso* combat el pressupost de cultura... á sanch y á foch.

Ja te ráhò el ditxo: Els extrems se tocan.

Y, naturalment, si's tocan, es que están tocats.

Questió latosa.

Els fabricants de conservas de Galicia demandan al govern la lliure introducció de la llauna que pera la seva indústria necessitan.

Y sense circumspeccions adverteixen al ministeri que si la seva pretensió no es inmediatament atesa, tancaran las fàbricas y ab tal motiu quedarán en vaga forosso una barbaritat de mils obrers.

¿Qué resoldrà en Maura, davant d'un conflicte tan serio?

Es de creure que accedirà á la demanda, ja que

no per carinyo als obrers, per no perjudicar els interessos dels seus coreligionaris.

Perque, es clar, tractantse de fabricants de conservas, per forsa han d' esser tots conservadors.

Va dir en Rull en las seves memorables declaracions del 31 del passat mes, qu' ell, en certa època, havia sigut secretari fixinshi bé, secretari d'un comitè antimilitarista.

Y en una carta autògrafa seva, publicada aquest dia, apareixia la paraula *honrar* ab dugas errors.

¿Qué vol dir això? Que en Rull, en tots els cárrecs que ha desempenyat, *la ha metido sempre*.

Confidenc, cobra sense prestar cap servey.

Secretari, no sab escriure.

Es á dir, una farsa continua y una explotació permanent.

Hala, que després no vingnun els neos dihen que la feia el *vacío*.

Tenim l'honor d'anunciar al públic que demà, al Tívoli, celebraran aquests apreciables senyors un meeting en contra del pressupost de cultura.

Y constí que doném la noticia ab verdader gust, perque ella es una prova més de lo molt que la cultura beneficia als pobles.

Avants, per un assumptu com el que serveix de pretext al acte del Tívoli, els neos potser's haurian llençat á la montanya.

Ara, ja ho veuen, ho arreglan bonament celebrant meetings.

¿Pot donar-se de la cultura millor elogio que aquest?

Llegeixo:

«La bella Otero ha sortit en direcció á Sevilla.

Y també ha marxat cap allà el conde de Roma-nones.

El diari que dona la notícia no diu si anaven junts.

Pero es de suposar que sí.

Al fi y al cap, el conde y la bella, la bella y el conde, ¿qué son l' un y l' altre?

Dos artistas del gènere chico.

Parlant de la situació política espanyola, *Le Temps* assegura que 'n Maura, contrariat per lo de la obstrucció al famós projecte y per lo del terrorisme, abandonarà el poder molt aviat.

No dubtem de las informacions y els pronòstics de *Le Temps*.

Y, realment, això de si en Maura se'n anirà ó's quedará, el temps es l' únic que ho pot dir sense equivocarse.


A Tarrasa hi ha vaga de barbers.

La vaga, naturalment, no es d'amos de barberia sinó de dependents, d' oficials perruquers. En la comedia social el paper de barba ó de traidor sempre el fan els amos.

Sinó que á Tarrassa, per ara, sembla que hi ha bastanta unió y el barba hi fa un paper molt trist.

Es un barba que, ó molt ens enganyem, ó... 's deixarà afeitar desseguet.

Un senador ministerial que té motius per estar al tanto de las maquinacions de 'n Maura ha afirmat categòricament que 'l projecte d' Administració serà llei, contra viento y marea y

Molts peus... y total per no arribar en lloch.

LA QUARESMA D' ENGUANY

Dibuix de APELES MESTRES